

Õiguskantsler

Pr Piret Kuusküll
Rae Sotsiaalkeskus
piret.kuusküll@raesotsiaalkeskus.ee

Teie nr
Meie 29.08.2023 nr 7-8/221147/2304380

Kontrollkäik Rae Sotsiaalkeskusesse

Austatud Piret Kuusküll

Õiguskantsleri nõunikud kontrollisid 23. augustil 2022 ette teatamata Rae Sotsiaalkeskuse hooldekodu (edaspidi: hooldekodu) tegevust ja hoolealuste elamistingimusi.

Õige pea pärast kontrollkäiku lõpetas Rae Sotsiaalkeskus üldhooldusteenuse osutamise. Seetõttu saadame Teile vaid lühikese kokkuvõtte tähelepanekutest, mida saaksite arvesse võtta, juhul kui Rae Sotsiaalkeskus peaks taas hakkama üldhooldusteenust osutama (näiteks päevahoiuna).

Hooldekodus oli pidevalt kohal kaks hooldajat, kelle käsutuses olid mitmesugused inimeste eest hoolitsemiseks vajalikud abivahendid. Töötajate teabevahetus toimus hästi, igapäevaste hooldustoimingute ja käsimüügiravimite tarvitamise kohta tehti märkmeid. Hästi oli korraldatud ka õendusabi. Samas nappis töötajatel aega, et hoolealuseid piisavalt sageli pesta ja liikumiskustega inimesi õue värske õhu kätte viia. Samuti oli abihooldustöötaja vahel jäetud tööle ilma juhendajata. Sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) [§ 22](#) lõikes 3 on öeldud, et abihooldustöötaja tööd juhendab hooldustöötaja.

Üldhooldusteenust saavate inimeste toimetulek ja inimväärne elu sõltub paljuski nendega vahetult tegelevatest hooldekodu töötajatest. Hooldajaid peab olema piisavalt, et nad jõuaksid ära teha kõik hooldusplaanis määratud hooldustoimingud ning anda hooldekodu elanikele muud vajalikku abi: neid pesta, neile süüa anda jms.

Tähtis on töötajate väljaõpe: hooldajad peavad läbima SHS [§ 22](#) lõikes 4 sätestatud koolituse. Hiljemalt 1. juulist 2026 peab üldhooldusteenuse osutaja tagama ööpäevaringselt vähemalt ühe hooldustöötaja kohaloleku kuni 36 hoolealuse kohta ja lisaks vähemalt ühe hooldustöötaja või abihooldustöötaja kohaloleku kuni 12 teenusesaaja kohta päevasel ajal 12 järjestikuse tunni jooksul.

Väga oluline on, et hooldekodu olmetingimused oleksid kohandatud elanike vajadustele, et ei oleks takistatud majas liikumine ega inimeste eest hoolitsemine. Rae Sotsiaalkeskuse hoone ei vastanud kõigile neile tingimustele. Maja oli puhas ja hubane, ent tunda oli ruumikitsikust. Ühisruumid olid väikesed ja liikumiskustega inimestel oli majas keeruline liikuda.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Sotsiaalministri määrusega on kehtestatud hoolekandeesutustele [tervisekaitseõuded](#), millest saab juhendada sobivate ruumide otsimisel või ehitamisel. Eeskätt tuleb jälgida, et hooldekodu hoonesse pääseks hõlpsalt ka ratastooli ja muude abivahenditega ning et ruumides oleks võimalik nende abivahenditega ka liikuda. See tähendab, et mitmekorruselises majas peaks olema lift ning ukseavad peaksid olema piisavalt laiad ja lävepakkudeta.

Magamistoad peaksid olema ühe- ja kahekojalised ning tubade pindala peaks olema vastavalt vähemalt 8 m² ja 12 m². Kahekojalises toas peab olema tagatud elanike privaatsus, kui näiteks üks toa elanikest kasutab potitooli või vahetatakse tal mähkmeid. Igal inimesel peaks toas olema kapp isiklike asjade hoidmiseks, samuti peaks olema võimalik toaust seestpoolt lukustada ja avada.

Pesuruumid peavad olema avarad ja ligipääsetavad, et neis oleks võimalik takistusteta pesta ka lamajaid. Ka [üldruumid](#) peavad olema sobiva suurusega, et elanikel oleks mugav seal aega veeta.

Tänapäevase hooldekodu loomulik osa on töötajate väljakutse süsteem, mille abil saab inimene suurema vaevata abi kutsuda. Selliseid seadmeid Rae Sotsiaalkeskuses ei olnud.

Hooldekodu oli pingutanud, et leida elanikele võimalusi mõtestatult aega veeta. Eriti tore oli see, et hooldekodu tegi koostööd vabatahtlike seltsilistega, kes käisid eakatega vestlemas ja neile seltsi pakkumas. Lähedased said hooldekodu elanikke külastada, veebisuhtluse tarbeks kasutati tahvelarvutit. Kahjuks ei pääsenud kõik soovijad regulaarselt õue, kuna hooldekodu töötajad oli pidevalt hõivatud hooldustoimingutega ning neil ei olnud aega inimesi õue viia. Mõtestatud ajaveetmise võimalusi oleks võinud olla rohkem.

Oluline on, et ka suurema liikumispuudega ja voodihaigetele inimestele pakutaks jõukohast tegevust. Sellised hoolealused ei peaks olema kuude kaupa vaid siseruumides, neile peab andma võimaluse värskes õhus viibida. Ka ratastooli kasutajad peavad saama õues käia ning vajaduse korral tuleb neid selles igati abistada. Inimeste suuremat abivajadust tuleb arvestada personali koosseisu ning tööülesandeid planeerides, et personalinappus ei takistaks hoolealustega tegelemist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise